

Yttrande avser ert dnr M2022/01829 Näringslivets klimatomställning PM2022:10

Luleå tekniska universitet (LTU) yttrar sig härmed över remiss av rapport Näringslivets klimatomställning PM2022:10 dnr M2022/01829.

LTU tillstyrker remissen men lämnar följande kommentarer:

Generellt sett är Luleå tekniska universitet positiv till Tillväxtanalys förslag om att se över och justera de nationella klimatmålen så att de tydligare anknyter och bidrar till EU:s klimatpolitik (förslag 31). Den svenska klimatpolitiken bör harmonisera med EU:s så att ytterligare förslag på styrning leder till ökad samhällsnytta. Klimatproblematiken och de styrmedelsutmaningar den inbegriper är komplex. Ur ett svenskt perspektiv finns det i dagsläget en mängd olika styrmedel som syftar till att bidra till uppfyllandet av klimat- och energipolitiska målsättningar. I en tid av en alltmer ambitiös klimatpolitik på EU-nivå, är det viktigt att se över den nationella styrningen, dels för att nå de mål som satts upp för politiken, dels att detta sker på ett kostnadseffektivt sätt. Emellertid vill Luleå tekniska universitet lyfta ett antal punkter där vi ställer oss frågande. Detta kan sammanfattas i följande viktiga synpunkter:

- **Snäv utgångspunkt i de föreslagna utredningarna.** Rapporten innehåller ett antal förslag på styrmedel där de finner behov av vidare utredning. Exempelvis; utred ett tvådelat ersättningssystem vid etablering av ny kraft (förslag 1), utred omvända aktioner för ökad kolsänka (förslag 5), utred investeringsstödet Kväveklivet (förslag 9), utred investeringsstöd för energieffektivisering i befintliga byggnader (förslag 13), utred nationell kvotplikt (förslag 18), utred miljö- och klimatnyttan av en nationell infrastruktur för materialåtervinning (förslag 19) och utred miljözoner för arbetsmaskiner (förslag 25). Givet att utgångspunkten i de föreslagna utredningarna utgår från de föreslagna styrmedlen i stället för de hinder de tänkt överkomma, finns det risk att den föreslagna politiken inte sker kostnadseffektivt och vi därmed slösar på samhällets resurser. Detta, exempelvis på grund av att ett sådant tillvägagångssätt

riskerar att missa andra mer kostnadseffektiva styrmedel som hade kunna användas för att överkomma det hinder som identifierats.

- **Förslagen bör utgå från de identifierade hinder som kan härledas till ett reellt marknadsmisslyckande.** För samhällets bästa bör vi endast införa styrmedel som ökar effektiviteten i samhället. Annars riskerar vi att slösa med samhällets resurser. Kostnadseffektivitet lyfts ofta fram som ett av de viktigaste kriterierna vid utvärderingar av existerande och föreslagna styrmedel, vilket även var fallet för Tillväxtanalys uppdrag. Kostnadseffektivitet ses ofta som centralt för att få acceptans för politiken, eftersom motsatsen skulle innebära att vi för en politik som slösar med samhällets resurser. En viktig del av en kostnadseffektivitetsanalys är att undersöka om styrmedlet adresserar ett reellt marknadsmisslyckande. Därför är det viktigt att de hinder som är kopplade till näringslivets klimatomställning som motiverar styrning ur ett samhällsekonomiskt perspektiv, kan härledas till ett reellt misslyckande. Enligt nuvarande förslag utgår styrmedlen från de hinder som identifierats, men dessa hinder härrör i sin tur inte alltid från något marknadsmisslyckande. Detta tycker Luleå tekniska universitet inte är optimalt då det därmed finns risk för slöseri med samhällets resurser.
- **Förslag med låg klimatnytta.** Givet att flera av förslagen berör branscher som redan inkluderas i EU ETS, det vill säga förslag såsom; utred styrmedel som underlättar användning av spillvärme (förslag 2), utred investeringsstöd för energieffektivisering i befintliga byggnader (förslag 13), utred en nationell kvotplikt för återvunnen plastråvara (förslag 18), verka för ambitiös EU-lagstiftning om kvotplikt för återvunnet material (förslag 34) och tillsätt en myndighetsledd hubb/beställarnätverk för upphandling av cement, betong och alternativ (förslag 41), riskerar dessa förslag generera lite klimatnytta. På grund av att den totala mängden utsläpp från branscher som redan regleras inom EU:s system för handel med utsläppsrätter inte kommer att påverkas av ytterligare styrmedel som avser reglera samma branschers utsläpp. Dessa förslag riskerar snarare minska kostnadseffektiviteten.

I detta ärende har ställföreträdande rektor Pär Weihed beslutat. Handläggare Anna-Therese Järvenpää har föredragit. I den slutliga beredningen har också Åsa Lindman, Universitetslektor Nationalekonomi, deltagit.

Expedieras till: registrator, Miljödepartementet